

Oslo kommune
Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep.
0030 OSLO

Dato: 18.04.2011

Deres ref:
201100193-/SVI

Vår ref (saksnr):
201100675-16

Saksbeh:
Tilde Knudtzon, 23 46 14 06

Arkivkode:
355

HØRINGSUTTALELSE FRA OSLO KOMMUNE - FORSLAG TIL BOSETTINGSORDNING FOR FLYKTNINGER

Oslo bystyre behandlet i møte den 13.03.2011 i sak 110 Oslo kommunes høringsuttalelse til forslag til ny bosettingsordning av flyktninger.

Bystyret i Oslo kommune avgir slik høringsuttalelse til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets høringsbrev: Forslag til bosettingsordning for flyktninger med mål om raskere bosetting:

Bosetting av flyktninger i Oslo kommune

Hvert år anmoder Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) norske kommuner om bosetting av et visst antall flyktninger. Anmodningen gjøres ut fra et beregnet behov for kommuneplasser til de flyktningene som får oppholdstillatelse i Norge. Fordeling av bosettingen på kommuner gjøres i samarbeid mellom KS og IMDi.

Oslo har særskilte utfordringer som landets største by, både med hensyn til boligsituasjon og til integrasjonsrelaterte spørsmål. I tillegg er kommunen hjem for flere flyktninger enn dem som formelt bosettes.

Bystyret vedtok at Oslo skal bosette 410 flyktninger i 2011, noe som er i tråd med statens forespørsel om å øke bosettingskapasiteten i Oslo. IMDi anmodet kommunen om å bosette 750 flyktninger i 2010, mens bystyret vedtok bosetting av 350. I 2009 ble det anmodet om bosetting av 510; bystyret vedtok å bosette 300. Anmodningen for 2008 lød på 480 flyktninger; det ble vedtatt bosetting av 240. Oslo kommunes opptrapping mot nasjonale mål har funnet sted etter målbevisst arbeid i forbindelse med årlige budsjettforlik, med holdningen til at målene skulle være realistiske. Denne endringen hadde vært vanskelig uten en forståelse mellom stat og kommune om at bosettingsarbeid er utfordrende, og at kommunen kjenner sine utfordringer best. Oslo kommune frykter at den foreslåtte tilvisningsordningen kan øke konfliktnivået, og sånn sett virke mot sin hensikt.

De siste to-tre årene har bydelene stort sett gjennomført bosetting i henhold til respektive kvoter. I 2009 ble 315 flyktninger bosatt i kommunen, av disse var 42 personer enslige mindreårige. I 2010 var resultatet 340 utsøkte og 291 bosatte flyktninger inkludert 36 enslige mindreårige flyktninger.

Bystyret har ved behandling av sak 333/2010 *Mottak og bosetting av flyktninger i Oslo kommune* gitt uttrykk for at Oslo kommune skal ta sin del av det globale bosettingsansvaret, men er samtidig opptatt av at bosettingsarbeidet skjer med kvalitet.

Kommentarer til punkt VI Forslag til endringer i dagens ordning

Departementet vil styrke IMDIs rolle i integreringsarbeidet. Det er et godt forslag. Målsettingene om at flyktninger skal bosettes innenfor fastsatte tidsmål og en best mulig fordeling av flyktninger mellom kommunene er gode, men de foreslåtte tiltakene bidrar ikke til bedre bosetting og integrering av flyktninger i kommunene. Forslagene ser ut til å ha et ensidig fokus på å redusere oppholdstiden i mottak, og det er ikke fokus på hvordan kommunes oppgave med permanent og god bosetting av flyktninger skal ivaretas. Tiltakene som går ut på å innføre en adgang for statlig tilvisning av flyktninger og økonomiske sanksjoner mot kommunene, er tiltak som kan føre til at kommunenes arbeid med integrering av flyktninger blir vanskeligere og mindre forutsigbart.

Det er positivt at departementet foreslår å bygge videre på det som fungerer bra i dagens bosettingsordning, og at utgangspunktet skal være at det å bosette flyktninger skal være basert på kommunale beslutninger.

I høringsbrevet viser departementet til at for mange flyktninger må vente for lenge på å bli bosatt i en kommune. Forslagene i hørings-saken retter seg bare mot arbeidet med bosetting av flyktninger, mens ventetiden i asylmottak i påvente av saksbehandling av søknad om asyl ikke er nevnt. Oslo er opptatt av at saksbehandlingstiden i UDI må reduseres slik at ventetiden i mottak kortes ned. Oslo kommune oppfordrer til endringer i lovverket slik at asylsøkere kan arbeide mens søknaden behandles. Det vil sikre mer positive integreringsforløp.

Som er generell kommentar til punkt VI, underpunkt 1 til 9 side 11 til 13, bemerkes det at Oslo kommune, som eneste kommune i Norge, har både kommunale og fylkeskommunale funksjoner. Mange deler av forslaget til endringer i bosettingsordningen passer dårlig med denne organiseringen, og det er vanskelig å lese av høringsbrevet hvordan forslaget til ny organisering vil slå ut for Oslo.

Underpunkt 1, side 11

"Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting av flyktninger" fastsetter hvor mange flyktninger kommunene totalt skal anmodes om å bosette kommende år, og fordeler behovet fylkesvis.

Forslaget til videreføring av dagens ordning støttes.

Underpunkt 2, side 11

Fastsettelsen fra nasjonalt utvalg oversendes KS i fylket som lager forslag til fordeling på kommunene i fylket med IMDi som sekretariat.

Forslaget støttes ikke. For Oslo har det ingen hensikt at KS trekkes inn i arbeidet med å utarbeide et forslag til fordeling av flyktninger i kommunen. Oslo har som eneste kommune i Norge både kommunale og fylkeskommunale funksjoner, og den foreslåtte endringen passer dårlig med denne organiseringen. Det er viktig for Oslo å se utarbeidelsen og oppfølgingen av kommunebudsjettet og fordelingen av flyktninger mellom bydelene i sammenheng.

Underpunkt 3, side 12

Dersom alle kommunene i et fylke er enige i forslaget til fordeling, gjennomføres bosettingen deretter. Dersom det er uenighet om fordelingen innen et fylke, innkaller fylkesmannen i det angjeldende fylke kommunene som er blitt anmodet om å motta flyktninger til møte om saken for at kommunene i fylket skal bli enige om fordelingen.

Dette forslaget har ikke relevans for Oslo som er den eneste kommunen med både kommunale og fylkeskommunale oppgaver.

Underpunkt 4 side 12

Dersom kommunene i et fylke ikke blir enige, avgjør fylkesmannen i fylket fordelingen. Fylkesmannen gis da rett til å tilvise flyktninger til kommunene som plikter å motta den enkelte flyktning.

Underpunkt 5 side 12

Fylkesmannens tilvisningsrett skal bare brukes dersom staten anser det nødvendig for å klare å bosette det antall flyktninger det er behov for.

Her må det igjen bemerkes at forslagene ikke passer for Oslo som har både kommunale og fylkeskommunale oppgaver.

På generelt grunnlag må det imidlertid anføres at regjeringens forslag som åpner for å instruere kommunene om å tilvise flyktninger ikke er riktig vei å gå. I stedet bør det ses på om kommunene har de riktige virkemidlene som legger til rette for en rask bosetting og en vellykket integrering. Forslag til mulige forbedringer innenfor dagens avtalebaserte ordning er omtalt nedenfor.

Underpunkt 6, side 13

Fylkesmannen skal søke å unngå å bruke tilvisningsretten til kommuner som kan vise til tungtveiende grunner for å reservere seg mot å ta i mot flyktninger.

Som tidligere nevnt støttes ikke forslaget om tilvisning. I tillegg vil Oslo peke på at forslaget om en reservasjonsrett for kommuner som kan vise til ”tungtveiende grunner” kan legge til rette for atskillige samhandlingsproblemer mellom stat og kommune.

Underpunkt 7 side 13

Kommunene skal gis rimelig tid (inntil 3 måneder) til å forberede seg på å motta flyktningene de blitt enige om å bosette eller er blitt tilvist.

Underpunkt 8 side 13

Dersom kommunen ikke, innen 3 måneder etter at de har mottatt oversikt over hvilke flyktninger de skal bosette, ikke har skaffet bolig til disse, kan integreringstilskuddet bli avkortet i en størrelsesorden tilsvarende statens utgifter til opphold i mottak eller omsorgssentre.

Å innføre en adgang for statlig tilvisning av flyktninger og økonomiske sanksjoner mot kommunene er tiltak som kan føre til at kommunenes arbeid med integrering av flyktninger vanskeliggjøres. Tiltakene i saken ser i første rekke ut å ha som mål å redusere oppholdstiden i de statlige mottakene, uten at dette nødvendigvis fører til god bosetting og integrering. Økonomiske incitamentsordninger kan fungere som en motivasjon for innsats i kommunene, men i dette tilfellet vil sanksjonene ramme sluttbrukeren direkte, og forslaget kan virke mot sin hensikt. En mer hensiktsmessig ordning kunne i stedet være å yte en økonomisk gevinst der kommuner oppnår tidlig bosetting. Den besparelsen staten oppnår bør tilfalle kommunenes bosettings- og integreringsarbeid.

Underpunkt 9 side 13

I tilfeller hvor Fylkesmannen benytter sin tilvisningsrett, skal den enkelte ha rett og plikt til introduksjonsprogram, på linje med de som er bosatt når kommunene selv blir enige om fordelingen. Det samme gjelder tjenester etter sosialtjenesteloven og etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Som en konsekvens av at forslaget om tilvisning ikke støttes, støttes heller ikke dette endringsforslaget.

Kommentarer til punkt VII Økonomiske og administrative konsekvenser av endringer i ordningen

De økonomiske konsekvensene for kommunene er svakt utredet i saken. For kommunene innebærer endringsforslagene dårligere forutsigbarhet i arbeidet med bosetting av flyktninger, og dermed en risiko for merkostnader fordi det vil bli behov for økt bruk av midlertidige boligløsninger. Forslaget om å avkorte integreringstilskuddet rammer kommunene direkte. Det virker urimelig å kutte i ressursene til integrering og bosetting av flyktninger selv om flyktningene må vente utover tre måneder. For kommunen blir ikke utgiftene til bosetting og integrering mindre selv om tremånedersfristen er overskredet. Utgiftene blir bare skjøvet fram i tid.

Forslag til mulige forbedringer innenfor dagens avtalebaserte ordning.

Når det gjelder forslag til mulige forbedringer innenfor dagens avtalebaserte ordning, har byrådet i byrådssak 140/10 av 03.06.2010, behandlet av bystyret den 29.09.2010 i sak 333, blant annet pekt på følgende utfordringer:

- *Det må iverksettes tiltak som begrenser sekundærbosetting og/eller gir bedre betingelser for sekundærbosetting.*
Sekundærflytting representerer en særlig utfordring for Oslo. Tilflyttingskommunen bør få tilskudd også når sekundærflytting skjer etter femårsperioden.
- *Det må introduseres storbytillegg i integreringstilskuddet samt i boligtilskuddsordningen.*
Oslo har høyere etablerings og bokostnader enn andre kommuner.
- *Det må bevilges midler til særskilte integreringstiltak rettet mot enkelte flyktningmiljøer.*
Enkelte grupper danner subkulturer og har behov for særskilte integreringstiltak.
- *Saksbehandlingstiden må reduseres slik at ventetiden i asylmottak kortes ned.*
Dette kan bidra til at integreringsprosessen går raskere for den enkelte flyktning.

Med vennlig hilsen

Björg Månum Andersson
kommunaldirektør

Morten Mjelve
sosialtjenestefjef

Godkjent og ekspedert elektronisk